

PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ UŽ 2017 METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D., AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDROJI DALIS

Savivaldybės (menamas kodas M09) konsoliduotosios finansinės ataskaitos už 2017 metus, pasibaigusius 2017 m. gruodžio 31 d., parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).

Į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d.:

- 27 biudžetinės įstaigos;
- 1 viešoji įstaiga;
- Savivaldybės išdas.

Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų veikla: vaikų švietimo ir neformaliojo ugdymo; sportinio ir rekreacinio švietimo; bibliotekinių, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimo; savivaldybių veikla.

Informacija apie kontroliuojamus, asocijuotuosius ir kitus subjektus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pateikiama 6 – tojo VSAFAS 1 priede.

Šis ataskaitų rinkinys parengtas konsolidavus tik kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų sąrašas pateiktas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 01 29 įsakymu Nr. 1K-33 patvirtintoje konsolidavimo schemoje.

2017 metais savivaldybės biudžetinių įstaigų ir kontroliuojamos viešosios įstaigos vidutinis darbuotojų skaičius sudarė 1131 (2016 m. buvo 1116). Atkreipiame dėmesį, kad duomenys apie vidutinį darbuotojų skaičių pateikti vadovaujantis viešojo sektoriaus subjektų pateikta informacija.

Šiame ataskaitų rinkinyje teikiama informacija apie savivaldybės 2017 finansinių metų paskutinės dienos finansinę būklę, ją įtakojančių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2017 metų veiklos rezultatus ir grynojo turto pokyčius.

II. APSKAITOS POLITIKA

Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys už metus, pasibaigusius 2017 m. gruodžio 31 d., parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, VSAFAS ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą.

Šis ataskaitų rinkinys parengtas ūkinių operacijų ir įvykių apskaitai taikant kaupimo principą bei taikant vienodus apskaitos metodus panašioms sandoriams ir kitiems įvykiams panašiomis aplinkybėmis.

Rengiant šį ataskaitų rinkinį reikšminga suma buvo laikoma tokia suma, kuri viršija 0,1 proc. savivaldybės konsoliduotojo turto, t.y. 101,0 tūkst. eurų.

Finansinių ataskaitų konsolidavimo principai

Rengiant šį ataskaitų rinkinį konsoliduotos tik savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Konsoliduojama sudedant konsoliduojamų subjektų finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius ir eliminuojant konsoliduojamų subjektų tarpusavio ūkines operacijas ir jų rezultatus.

Finansinių ataskaitų valiuta

Šiame ataskaitų rinkinyje pateikiami duomenys išreiškiami tūkstančiais Lietuvos Respublikos piniginių vienetų – eurų.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas (toliau – NT) vertinamas ir finansinės būklės ataskaitoje parodomas įsigijimo savikaina atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimą. Išankstiniai mokėjimai už NT priskiriami prie NT.

NT kūrimo išlaidos skirstomos į tyrimų ir plėtros išlaidas. Tyrimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis jų susidarymo metu. Išlaidos, sukauptos per plėtros etapą, šiam etapui pasibaigus pergrupuojamos į atitinkamą NT grupę ir įtraukiamos į konkretaus NT vieneto pasigaminimo (sukūrimo) savikainą, išskyrus atvejus, kai išlaidos, sukauptos per plėtros etapą, negali būti susietos su konkrečiu turto vienetu.

NT amortizacijos minimalūs ir maksimalūs ekonominiai normatyvai (naudingo tarnavimo laikas):

- programinė įranga ir jos licencijos: 1–3 metai;
- patentai ir kitos licencijos: 2–10 metų;
- kitas NT: 2–10 metų.

NT, kurio naudingo tarnavimo laikas yra neribotas, amortizacija neskaičiuojama. Toks NT po pirminio pripažinimo rodomas įsigijimo savikaina, atėmus turto nuvertėjimo sumą.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas (toliau – IMT), išskyrus žemę, kilnojamąsias, nekilnojamąsias kultūros vertybes ir kitas vertybes, finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimo sumą ir turto nuvertėjimo sumą.

Žemė, kilnojamosios, nekilnojamosios kultūros vertybės ir kitos vertybės, išskyrus kilnojamųjų kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo, o nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo išlaidų dalį, kuria buvo padidinta šio IMT vertė, rodomas tikrąja verte. Tikrosios vertės pokytis per ataskaitinį laikotarpį rodomas tikrosios vertės rezerve.

Neriboto naudojimo laiko IMT (žemė, kultūros vertybės, kitos vertybės) ir bibliotekų fondų nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Išankstiniai mokėjimai už IMT, gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ar komplektuoti turtas, priskiriamas prie IMT.

Priėmus sprendimą IMT parduoti, šis turtas pergrupuojamas į atsargas jo likutine verte sprendimo parduoti priėmimo dienai.

Pelnas ar nuostoliai, gauti pardavus IMT (taip pat ir pergrupuotą į atsargas), apskaičiuojami kaip skirtumas tarp pardavimo kainos ir IMT balansinės vertės, ir konsoliduotoje veiklos rezultatų ataskaitoje įtraukiami į kitos veiklos rezultatų eilutę.

Finansinis turtas

Finansinis turtas (toliau – FT) įvertinimo tikslais skirstomas į:

- pardavimui skirtą FT, kuriam šiame ataskaitų rinkinyje priskiriami nuosavybės vertybiniai popieriai, t.y. akcijos, dalininkų įnašai. Pardavimui skirtas FT finansinės būklės ataskaitoje parodomas tikrąja verte, išskyrus investicijas į vertybinius popierius, kurių kaina aktyviojoje rinkoje neskelbiama ir kurių tikrosios vertės negalima nustatyti, taip pat dalininkų įnašus į viešąsias įstaigas, kurios nėra savivaldybės kontroliuojami ar asocijuotieji subjektai. Tokiam turtui priskiriamos bendrovės, kuriose savivaldybei priklauso mažesnė negu 20 procentų nuosavybės dalis;

- iki išpirkimo termino laikomą FT (įsigytos kitų subjektų obligacijos), kuris, jei ilgalaikis, vertinamas amortizuota savikaina, jei trumpalaikis – įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo sumą;

- paskolas ir gautinas sumas, kurios, jei ilgalaikės, vertinamos amortizuota savikaina, jei trumpalaikės – įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo sumą.

FT tikrosios vertės pasikeitimas parodomas veiklos rezultatų ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eilutėje.

Savivaldybės investicijos į kontroliuojamus ir asocijuotuosius subjektus vertinamos taikant nuosavybės metodą, kai FT vertė prilyginama kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų ir asocijuotųjų subjektų nuosavo kapitalo vertei.

Biologinis turtas

Atsižvelgiant į paskirtį, biologinis turtas (toliau – BT) skirstomas į grupes:

- žemės ūkio veikloje naudojamas BT (gyvūnai ir augalai, kurie yra skirti parduoti arba gauti naują biologinį turtą arba žemės ūkio produkciją: medžiai, vaismedžiai, javai, galvijai, žuvis);

- ne žemės ūkio veikloje naudojamas BT (gyvūnai ir augalai, kurie skirti socialiniams, kultūriniais, gamtosauginiams, moksliniams, teisėsaugos, pažintiniams tikslams).

BT finansinės būklės ataskaitoje parodomas tikrąja verte.

Ne žemės ūkio paskirties BT grupės gyvūnai, gyvenantys labai trumpai (iki vienu metų), ir vienmečiai augalai gali būti pripažįstami ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis jų įsigijimo momentu. Želdinių, skirtų puošybai, įsigijimo išlaidos iš karto pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio pagrindinės veiklos sąnaudomis, jeigu jų įsigijimo išlaidos nėra reikšmingos. Priėmus sprendimą BT parduoti, jis pergrupuojamas į atsargas likutine verte sprendimo parduoti priėmimo dienai.

Atsargos

Sudarant savivaldybės konsoliduotąsias finansines ataskaitas, atsargos įvertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina arba grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Atsargos, kurios laikomos numatant jas paskirstyti nemokamai ar už simbolinį mokestį arba numatant jas sunaudoti prekių, skirtų paskirstyti nemokamai ar už simbolinį mokestį, gamybai, vertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Strateginės atsargos rodomos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

Atsargų savikainai apskaičiuoti taikomi šie atsargų įkainojimo būdai: „pirmas gautas, pirmas išduotas“ (FIFO), arba konkrečių kainų būdas. Atiduoto naudoti veikloje ūkinio inventoriaus vertė atidavimo momentu pripažįstama sąnaudomis.

Išankstiniai apmokėjimai

Konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Išankstiniai apmokėjimai“ rodomos:

- iš anksto sumokėtos sumos už atsargas, paslaugas, kurios bus suteiktos per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, ir kitą trumpalaikį turtą;

- ateinančių laikotarpių sąnaudos (pvz., prenumeratos, nuomos) – sumos, sumokėtos (užregistruotos apskaitoje) einamuoju ir ankstesniu ataskaitiniais laikotarpiais, kurios bus pripažintos sąnaudomis ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais.

Rengiant šį ataskaitų rinkinį išankstiniai apmokėjimai buvo vertinami įsigijimo savikaina, sumažinta nuvertėjimo nuostoliais.

Per vienerius metus gautinos sumos

Per vienerius metus gautinos sumos – per 12 mėnesių nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos gautinos sumos. Šios sumos konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje rodomos verte, apskaičiuojama iš jų įsigijimo savikainos atėmus įvertintas neatgautinas sumas. Per vienerius metus gautinos sumos skirstomos į:

- gautinas trumpalaikes finansines sumas;
- gautinus mokesčius ir socialines įmokas;
- gautinas finansavimo sumas;
- gautinas sumas už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas;
- sukauptas gautinas sumas;
- kitas gautinas sumas (pvz., gautinos sumos iš rinkliavų, už prarastą turtą, gautini veiklos mokesčiai ir kt.).

Gautinų mokesčių ir socialinių įmokų sumų nuvertėjimo nuostoliai pradedami skaičiuoti suėjus mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolės įvykdymo terminui. Apskaičiuoti nuostoliai nemažina mokesčių ir socialinių įmokų pajamų, o pripažįstamas savivaldybės pagrindinės veiklos sąnaudomis.

Kitų gautinų sumų nuvertėjimas skaičiuojamas pagal valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų nustatytas taisykles.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai – pinigai, esantys kasoje, bankų sąskaitose ir pervesti, bet dar negauti pinigai. Pinigų ekvivalentai – trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į tam tikras pinigų sumas ir kurių vertės pokyčio rizika yra nereikšminga. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius nepriskiriamos prie pinigų ekvivalentų.

Turto perdavimo sutartys

Nuoma, finansinė nuoma (lizingas).

Ar nuoma priskirtina veiklos nuomai, ar finansinei nuomai, nustatoma nuomos laikotarpio pradžioje pagal sutarties turinį (neatsižvelgiant į sutarties teisinę formą). Jeigu nuomininkas ir nuomotojas susitaria pakeisti nuomos sutarties sąlygas (išskyrus jos pratęsimą) ir dėl to pasikeičia nuomos rūšis, toks susitarimas laikomas nauja sutartimi.

Pagal finansinės nuomos sutartį įsigyto turto nusidėvėjimui skaičiuoti taikomi tie patys principai, kaip ir kito tos pačios grupės panašaus nuosavo ar patikėjimo teise valdomo turto nusidėvėjimui skaičiuoti.

Nutraukus sutartį, finansinės nuomos paslaugos gavėjo nuostoliai, susidarę dėl prievolės kompensuoti finansinės nuomos sutarties nutraukimo išlaidas, registruojami kaip ataskaitinio laikotarpio kitos pagrindinės veiklos sąnaudos.

Veiklos nuomos mokesčiai nuomininko pripažįstami sąnaudomis tolygiai per nuomos laikotarpį, jeigu jie nepriskiriami gaminamos produkcijos ar ilgalaikio turto savikainai. Veiklos nuomos sąnaudos paskirstomos tolygiai per nuomos laikotarpį ir tuo atveju, kai nuomos mokestis nustatomas nelygiomis sumomis.

Išsinuomoto turto paprastojo remonto ir eksploatavimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis. Išsinuomoto turto esminio pagerinimo išlaidos registruojamos kaip atskiras turto vienetas ir pripažįstamos sąnaudomis per likusį nuomos laikotarpį, jeigu tų išlaidų nuomotojas nekompensuoja.

Panauda.

Turtas, gautas pagal panaudos sutartis, registruojamas nebalansinėse sąskaitose turto kontrolei užtikrinti. Pagal panaudos sutartį gauto turto paprastojo remonto ir eksploatavimo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis; esminio pagerinimo išlaidos registruojamos kaip atskiras turto vienetas ir pripažįstamos sąnaudomis per likusį panaudos laikotarpį, jeigu tų išlaidų panaudos davėjas nekompensuoja. Pagal panaudos sutartį perduoto turto ir jo nusidėvėjimo bei jo sąnaudų apskaitą tvarko ir finansinėse ataskaitose rodo panaudos davėjas.

Patikėjimo teisė.

Turtas, valdomas patikėjimo teise arba gautas kaip turtinis įnašas, registruojamas apskaitoje ir rodomas savivaldybės konsoliduotoje finansinėje ataskaitoje remiantis tais pačiais principais, kaip ir nuosavybės teise valdomas turtas.

Finansavimo sumos, finansavimo pajamos ir finansavimo sąnaudos

Finansinėse ataskaitose finansavimo sumų (toliau – FS) straipsnyje parodomas savivaldybės gautas finansavimas iš valstybės biudžeto, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų ir iš kitų šaltinių (socialinės apsaugos fondų arba privataus sektoriaus). Savivaldybės konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje FS iš savivaldybių biudžetų rodomos eilutėje „Iš kitų šaltinių“.

Dauguma savivaldybės vykdomų projektų yra tęstiniai, todėl gautos finansavimo sumos ar jų iš anksto gauta dalis rodoma kaip gautos finansavimo sumos ir laikoma gautu finansavimu tol, kol pagrįstai tikimasi, kad finansavimo sumų davėjo nurodytos sąlygos gauti finansavimo sumas bus įvykdytos ir šių lėšų nereikės grąžinti finansavimo sumų davėjui.

Kai savivaldybės kontroliuojami subjektai patiria sąnaudas, kurios finansuojamos iš valstybės gaunamų FS, patirtų sąnaudų sumai pripažįstamos finansavimo pajamos. Jei FS jau gautos, kartu registruojamas FS panaudojimas, jei bus gautos, – kartu registruojamos sukauptos finansavimo pajamos.

Finansavimo sąnaudos registruojamos šiais atvejais: jei savivaldybė uždirbo pajamų, kurias skyrė finansuoti viešojo sektoriaus ir (arba) ne viešojo sektoriaus subjektų turto įsigijimui ar kitoms išlaidoms; savivaldybė perdavė gautas FS ne viešojo sektoriaus subjektui. FS pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kai patiriamos sąnaudos, kurioms kompensuoti buvo skirtos FS, t.y. kai jos panaudojamos.

Jei pagal sutartį, išskyrus finansavimo ar paramos sutartį, patirtas išlaidas kompensuoja kitas subjektas (pvz. draudimo bendrovė kompensuoja patirtus nuostolius), tokia kompensacija nelaikoma finansavimo suma ir registruojama kaip sąnaudų sumažinimas arba suteiktų paslaugų pajamos, atsižvelgiant į sutarties sąlygas.

Atidėjiniai

Atidėjinys – įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti.

Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

- turimus įsipareigojimus (teisinė prievolė arba neatšaukiamasis pasižadėjimas) dėl buvusiojo įvykio;
- tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės;
- įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama, atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad įsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas.

Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Atidėjinys naudojamas tik tam tikslui, kuriam buvo sudarytas.

Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos

Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos pripažįstamos pagal kaupimo principą, atsiradus mokesčio ir (arba) socialinės įmokos prievolei, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Praėjusių ataskaitinių laikotarpių mokesčių ir socialinių įmokų pajamų perskaičiavimas dėl atsiradusių naujų ar pasikeitusių aplinkybių, tarp jų ir kai mokesčių mokėtojai arba mokesčių administratorius patikslina praėjusių laikotarpių mokesčių deklaracijas ir ataskaitas, įtraukiamas į to laikotarpio, kurį atliekamas patikslinimas, pajamas.

Kitos pajamos

Kitos pajamos pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurio metu yra uždirbamos, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Kitoms VSS pajamoms priskiriamos pagrindinės veiklos kitos pajamos (pajamos iš rinkliavų, suteiktų paslaugų pajamos, kitos pajamos) ir kitos veiklos pajamos (pajamos iš atsargų pardavimo, ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo ir biologinio turto pardavimo pelnas, pajamos iš administracinių baudų, nuomos ir suteiktų paslaugų pajamos, jei šios operacijos negali būti priskirtos prie pagrindinės veiklos).

VSS pajamų iš baudų, delspinigių ir kitų netesybų pripažinimas: jei iki prievolės įvykdymo momento labiau tikėtina, kad pinigai nebus gauti, arba akivaizdu, kad skolos išieškojimo išlaidos viršys apskaičiuotą gautiną sumą, pajamos pripažįstamos tik tada, kai gaunami pinigai; jei prievolės įvykdymas yra labiau tikėtinas negu neįvykdymas, pajamos ir susijusios gautinos sumos pripažįstamos tada, kai skolininkui atsiranda prievolė sumokėti šias sumas.

Sąnaudos

Viešojo sektoriaus subjektų sąnaudos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurio metu jos buvo patirtos – kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Veiklos rezultatų ataskaitoje sąnaudos grupuojamos pagal tai, kokias veiklas jos patiriamos. Sąnaudų grupės pagal veiklos rūšis yra : pagrindinės veiklos sąnaudos, kitos veiklos sąnaudos ir finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos. Sąnaudų grupavimas nepriklauso nuo to, iš kokių finansavimo šaltinių ar kokių pajamų jos apmokamos.

Savivaldybės veiklos rezultatų ataskaitoje rodomos pagrindinės veiklos sąnaudos sugrupuotos pagal pagrindines valstybės funkcijas:

- bendrų valstybės paslaugų;
- gynybos;
- viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;
- ekonomikos sektoriaus;
- aplinkos apsaugos;
- būsto ir komunalinio ūkio;
- sveikatos apsaugos;
- susijusios su poilsiu, kultūra ir religija;
- švietimo;
- socialinės apsaugos.

Šiame ataskaitų rinkinyje kitos veiklos sąnaudoms priskiriama: sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina, nuostoliai iš ilgalaikio turto perleidimo, ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos, paslaugų sąnaudos, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos, kitos veiklos sąnaudos. Šios sąnaudos turi būti susijusios su pajamų, apskaitomų kitos veiklos pajamų straipsnyje, uždirbimu.

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos priskiriami nuostoliai dėl valiutų kurso pasikeitimo, delspinigiai ir baudos už pavėluotus atsiskaitymus, palūkanų sąnaudos už paskolas ir kitus skolinius įsipareigojimus, finansinio turto perleidimo ir perkainojimo nuostoliai, kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

Sąnaudoms taip pat priskiriami ir nuostoliai dėl nuosavybės metodo taikymo bei sąnaudos, susiję su apskaitos politikos keitimu ir esminių klaidų taisymo poveikiu ankstesniems ataskaitiniams laikotarpiams.

Segmentai

Veiklos segmentas pagal valstybės funkciją – veiklos dalis, apimanti vienos savivaldybės funkcijos atlikimą. Sąnaudos veiklos segmentams priskiriamos pagal tai, kokioms savivaldybės funkcijoms atlikti skiriami ir naudojami ištekliai. Prie tam tikro segmento priskirtas sąnaudas sudaro sumos, kurios tiesiogiai priskiriamos segmentui, ir sumos, kurios gali būti netiesiogiai, tačiau pagrįstai priskiriamos segmentui. Jei sąnaudų priskyrimo konkrečiam segmentui pagrindas yra neaiškus, šios sumos priskiriamos didžiausią savivaldybės veiklos dalį apimančiam segmentui. Šiame ataskaitų rinkinyje informacija pagal segmentus teikiama tik apie pagrindinės veiklos sąnaudas.

Operacijos užsienio valiuta

Valiutos kurso ir valiutos keitimo kurso skirtumas, susidaręs keičiant (perkant ar parduodant) valiutą, laikomas banko paslauga ir registruojamas savivaldybės pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

Pajamos ir sąnaudos, atsirandančios dėl valiutos kurso pokyčių, priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos pajamoms ir sąnaudoms. Šiame ataskaitų rinkinyje finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų nėra.

Nuosavybės metodo įtaka

Nuosavybės metodas – apskaitos metodas, kai investicija iš pradžių apskaitoje registruojama įsigijimo savikaina, o vėliau jos vertė didinama ar mažinama atsižvelgiant į ūkio subjekto, į kurį investuota, investuotojui tenkančios grynojo turto dalies pokyčius po įsigijimo.

Savivaldybei tenkanti kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų nuosavo kapitalo dalis, atėmus investicijų į tą subjektą įsigijimo savikainą, rodo investicijos vertės pokytį ir yra atvaizduojama finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Nuosavybės metodo įtaka“ neatsižvelgiant į investicijų finansavimo šaltinį. Nuosavybės metodo įtaką didina savivaldybės kontroliuojamų ne viešojo sektoriaus subjektų uždirbtas pelnas ir mažina šių subjektų patirti nuostoliai.

III. PASTABOS

1. Nematerialusis turtas

Nematerialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį pateiktas šio aiškinamojo rašto P3 priede.

Didžiausią dalį savivaldybės konsoliduotojo nematerialiojo turto, kaip ir 2016 m., sudarė kitas nematerialusis turtas (savivaldybės bendrasis planas, techniniai projektai) – 285,2 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 286,3 tūkst. eurų), nebaigti projektai ir išankstiniai apmokėjimai – 121,6 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 131,3 tūkst. eurų) bei programinė įranga ir jos licencijos – 21,7 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 37,9 tūkst. eurų).

Per 2017 metus buvo apskaičiuota 68,0 tūkst. eurų nematerialiojo turto amortizacija ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sukaupta amortizacijos suma sudarė 1242,6 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 1205,9 tūkst. eurų). Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, kaip ir 2016 m., nematerialiojo turto nuvertėjimas sudarė 2,4 tūkst. eurų (per metus nematerialusis turtas nenuvertėjo). Per 2017 metus nematerialiojo turto buvo įsigyta už 40,9 tūkst. eurų (2016 m. už 42,7 tūkst. eurų), iš jų už 1,7 tūkst. eurų įsigyta programinės įrangos, už 22,6 tūkst. eurų įsigyti nebaigti projektai ir už 16,6 tūkst. eurų įsigytas kitas nematerialusis turtas (2016 m. už 34,1 tūkst. eurų įsigyta programinės įrangos, už 5,7 tūkst. eurų įsigyti nebaigti projektai ir už 2,9 tūkst. eurų įsigytas kitas nematerialusis turtas), nurašyta – už 31,3 tūkst. eurų (2016 m. už – 18,5 tūkst. eurų).

2. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį pateiktas šio aiškinamojo rašto P4 priede.

Per 2017 metus ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė padidėjo 733,8 tūkst. eurų (2016 m. padidėjo 968,6 tūkst. eurų).

2017 m. savivaldybės konsoliduotojo ilgalaikio materialiojo turto didžiausią dalį sudarė : nebaigta statyba – 14 148,9 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 16 952,3 tūkst. eurų), infrastruktūros ir kiti statiniai – 29 026,0 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 27 013,5 tūkst. eurų), kiti pastatai – 24 026,4 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 24 381,1 tūkst. eurų) bei žemė – 3 091,8 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 2 779,2 tūkst. eurų).

Per 2017 metus buvo apskaičiuotas 1 934,4 tūkst. eurų (2016 m. – 1771,5 tūkst. eurų) ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sukaupta nusidėvėjimo suma sudarė iš viso 23 817,2 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 23 843,4 tūkst. eurų). Per 2017 metus ilgalaikis materialusis turtas nenuvertėjo (2016 m. nuvertėjo 992,6 tūkst. eurų). Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nuvertėjimo suma sudarė 1 136,1 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 1 185,7 tūkst. eurų).

Per 2017 metus ilgalaikio materialiojo turto buvo įsigyta už 4 822,1 tūkst. eurų: pirktas turto už 3 685,7 tūkst. eurų, neatlygintinai gauta turto – už 1 136,4 tūkst. eurų (2016 m. įsigyta už 2 838,0 tūkst. eurų: pirktas turto – už 2 669,1 tūkst. eurų, neatlygintinai gauta – už 168,9 tūkst. eurų), o perduoto ir nurašyto ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sudarė 3 492,0 tūkst. eurų : kiti pastatai – 95,9 tūkst. eurų, infrastruktūros ir kitų statinių – 2 455,4 tūkst. eurų, nebaigta statyba – 819,8 tūkst. eurų, mašinos ir įrenginiai – 51,4 tūkst. eurų; transporto priemonės – 7,1 tūkst. eurų; baldai ir biuro įranga – 29,0 tūkst. eurų; kitas ilgalaikis materialusis turtas – 33,4 tūkst. eurų (2016 m. – 103,4 tūkst. eurų: mašinos ir įrenginiai – 6,1 tūkst. eurų; transporto priemonės – 21,3 tūkst. eurų; baldai ir biuro įranga – 26,4 tūkst. eurų; kitas ilgalaikis materialusis turtas – 7,1 tūkst. eurų).

Ilgalaikio materialiojo turto, kuris yra visiškai nudėvėtas, tačiau vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo savikainą sudarė 821,3 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 1 278,1 tūkst. eurų).

Valstybei nuosavybės teise priklausančio, savivaldybės patikėjimo teise valdomo ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 3 767,0 tūkst. eurų, tame tarpe žemė – 2 896,0 tūkst. eurų; infrastruktūros ir kiti statiniai – 784,7 tūkst. eurų; nekilnojamosios kultūros vertybės – 86,3 tūkst. eurų.

3. Finansinis turtas

Ilgalaikio finansinio turto sudėtyje didžiausią dalį (99,1 proc.) sudaro investicijos į kontroliuojamus ir asocijuotuosius subjektus. Informacija apie ilgalaikį finansinį turtą pateikta šio aiškinamojo rašto P5 priede.

Savivaldybės įmonių, kontroliuojamų uždaryjū akcinių bendrovių bei kontroliuojamų viešųjų įstaigų jungtinė finansinės būklės ataskaita pateikiama 6 – tojo VSAFAS 3 priede.

Kontroliuojamų savivaldybės įmonių, akcinių ir uždaryjū akcinių bendrovių, kontroliuojamų viešųjų įstaigų, nepriskiriamų prie viešojo sektoriaus subjektų, jungtinė finansinės būklės ataskaita (balansas) sudaroma sumuojant visų kontroliuojamų subjektų finansinės būklės ataskaitas (balanso) finansines eilutes. Ne visas bendroves savivaldybė valdo 100 proc., todėl finansiniame turte parodyta tik savivaldybei tenkanti dalis, o jungtinėje finansinės būklės ataskaitoje parodyta 100 proc. įmonių kapitalo.

4. *Biologinis turtas*

Biologinio turto, įvertinto tikrąją verte, ir biologinio turto, įvertinto įsigijimo savikaina arba normatyvinėmis kainomis, vertės pasikeitimai per ataskaitinį laikotarpį pateikti šio aiškinamojo rašto P7 prieduose.

Savivaldybės konsoliduotojo biologinio turto, įvertinto tikrąją verte, likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 95,4 tūkst. eurų (2016 m. – 549,2 tūkst. eurų), o biologinio turto, įvertinto įsigijimo savikaina arba normatyvinėmis kainomis – 648,5 tūkst. eurų. Visą biologinį turtą sudaro ne žemės ūkio veikloje naudojamas biologinis turtas. Nurašyti gatvių želdiniai pagal Finansų ministerijos išaiškinimą kaip nereikšmingi.

5. *Atsargos*

Savivaldybės konsoliduotųjų atsargų likutis paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną iš viso buvo 65,1 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 72,4 tūkst. eurų). Iš jų : ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti – 12,5 tūkst. eurų medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių – 43,9 tūkst. eurų, pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti – 8,7 tūkst. eurų.

Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina 2017 m. gruodžio 31 d. – 1 172,3 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 1019,9 tūkst. eurų) parodo, kiek viešojo sektoriaus subjektai per metus sunaudojo ar pardavė atsargų.

Atsargų vertė pagal grupes pateikta šio aiškinamojo rašto P8 priede.

6. *Išankstiniai apmokėjimai*

Informacija apie išankstinius apmokėjimus pateikiama šio aiškinamojo rašto P9 priede.

2017 m. gruodžio 31 d. savivaldybės išankstinių apmokėjimų įsigijimo savikaina sudarė 91,3 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. buvo 39,5 tūkst. eurų).

Didžiąją dalį išankstinių apmokėjimų – 64,7 tūkst. eurų sudarė viešojo sektoriaus subjektų išankstiniai apmokėjimai tiekėjams ir kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos – 18,9 tūkst. eurų.

7. *Per vienerius metus gautinos sumos*

Informacija apie per vienerius metus gautinas sumas pateikta šio aiškinamojo rašto P10 priede.

2017 m. savivaldybės per vienerius metus gautinų sumų įsigijimo savikaina sudarė 2 056,2 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 2406,3 tūkst. eurų), pripažinti nuvertėjimo nuostoliai 2,7 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 2,6 tūkst. eurų), balansinė vertė metų pabaigoje – 2 053,5 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 2403,7 tūkst. eurų).

Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu (2016 m. gruodžio 31 d.), ataskaitinio laikotarpio pabaigoje per vienerius metus gautinų sumų balansinė vertė sumažėjo 350,2 tūkst. eurų. Pagal pateiktas Valstybinės mokesčių inspekcijos ataskaitas išdo apskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažėjo sukauptų pajamų iš mokesčių 262,3 tūkst. eurų. Pagal Administracijos pateiktą ataskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažėjo sukauptų valstybinės žemės nuomos mokesčio pajamų 104,3 tūkst. eurų bei padidėjo vietinių rinkliavų 11,9 tūkst. eurų. Pagal pateiktą Rinkliavų centro ataskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje padidėjo sukauptų vietinių rinkliavų 21,2 tūkst. eurų.

Didžiausią dalį per vienerius metus gautinų sumų sudarė sukauptos gautinos sumos – 1 374,1 tūkst. eurų (tame skaičiuje iš valstybės biudžeto gautini sukaupti VSS atostoginiai, kompensacijos ir socialinės išmokos – 812,5 tūkst. eurų; sukauptos pajamos iš mokesčių – 172,0 tūkst. eurų; sukauptos valstybinės žemės nuomos mokesčio pajamos – 336,7 tūkst. eurų; sukauptos gautinos rinkliavos už atliekų surinkimą – 148,0 tūkst. eurų; sukauptos vietinių rinkliavų pajamos ir pajamos iš baudų – 40,3 tūkst. eurų), gautini mokesčiai – 346,5 tūkst. eurų bei kitos gautinos sumos.

2017 m. gruodžio 31 d. kitos gautinos sumos sudarė 229,2 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 221,5 tūkst. eurų). Kitų gautinų sumų didžiąją dalį sudaro : 148,0 tūkst. eurų yra Palangos miesto rinkliavų centro gautinos rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą bei 75,3 tūkst. eurų yra gautinos grąžintinos finansavimo sumos (valstybės garantija nuomininkams).

2017 m. buvo užregistruotas kitų gautinų sumų nuvertėjimas 2,7 tūkst. eurų (Baltijos pagrindinės mokyklos – 1,5 tūkst. eurų; lopšelio – darželio „Nykštukas“ – 0,2 tūkst. eurų; lopšelio – darželio „Žilvinas“ – 1,0 tūkst. eurų).

8. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus pateikta šio aiškinamojo rašto P11 priede.

Pinigų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 2 613,6 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. – 3 957,4 tūkst. eurų), iš kurių:

- 316,3 tūkst. eurų pinigai iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos finansinę paramą) viešojo sektoriaus subjektų sąskaitose (2016 12 31 buvo 201,9 tūkst. eurų);
- 1,5 tūkst. eurų pinigai iš savivaldybės biudžeto viešojo sektoriaus subjektų sąskaitose (2016 12 31 buvo 0,9 tūkst. eurų);
- 2 295,8 tūkst. eurų pinigai iš kitų šaltinių viešojo sektoriaus subjektų sąskaitose (2016 12 31 buvo 3754,5 tūkst. eurų).

9. Finansavimo sumos

Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį pateikta šio aiškinamojo rašto P12 priede.

Iš 9 448,5 tūkst. eurų iš valstybės biudžeto gautų finansavimo sumų (įskaitant neatlygintinai gautą turtą) 127,6 tūkst. eurų buvo perduota viešojo sektoriaus subjektams, nepriskiriamiems prie savivaldybės kontroliuojamų subjektų (kitų savivaldybių globos namams, Klaipėdos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, Klaipėdos apskrities vyriausiajam policijos komisariatui), todėl ši suma liko neišeliminuota.

Finansavimo sumų pergrupavimo skiltyje parodyta viešojo sektoriaus subjektų praėjusio ataskaitinio laikotarpio apskaitos politikos keitimo ir klaidų taisymo įtaka.

10. Finansiniai įsipareigojimai

Savivaldybės finansiniai įsipareigojimai – tai savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai vidaus kreditoriams. Informacija apie juos pateikta šio aiškinamojo rašto P13 priede.

2017 m. pradžioje savivaldybės įsipareigojimai sudarė 4 377,1 tūkst. eurų. Per 2017 metus papildomai prisiimta įsipareigojimų 210,2 tūkst. eurų (finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai), grąžinta paskolos suma 690,8 tūkst. eurų. 2017 m. gruodžio 31 d. savivaldybės finansiniai įsipareigojimai sudarė 3 781,0 tūkst. eurų.

Per metus savivaldybės skola sumažėjo 596,1 tūkst. eurų.

11. Įsipareigojimai atsirandantys iš finansinės nuomos (lizingo)

2017 m. pabaigoje finansinės nuomos įsipareigojimai sudarė 207,1 tūkst. eurų. Tai savivaldybės administracijos įsipareigojimai už lizingo būdu įsigytą turtą, kuris perduotas VSS.

Finansinės nuomos įsipareigojimai pagal laikotarpius pateikti šio aiškinamojo rašto P14 priede.

12. Atidėjiniai

Informacija apie atidėjinius pateikta aiškinamojo rašto P15 priede. Šiame ataskaitų rinkinyje suformuoti šie reikšmingo dydžio atidėjiniai:

- Garantijų ir įsipareigojimų atidėjiniai – 937,7 tūkst. eurų (suteiktų garantijų UAB „Palangos šilumos tinklai“ – 868,2 tūkst. eurų, valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, atidėjiniai – 69,5 tūkst. eurų);
- Kompensacijų už valstybės išperkama nekilnojamą turtą bei LR religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamą turtą atkūrimui Savivaldybės administracijos suformuoti atidėjiniai – 378,0 tūkst. eurų;
- Botanikos parko suformuoti atidėjiniai žalos atlyginimui – 2,2 tūkst. eurų.

13. Suteiktos garantijos

Informacija apie suteiktas garantijas dėl paskolų pateikta šio aiškinamojo rašto P16 priede. Paskolų, dėl kurių suteiktos garantijos, likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 868,2 tūkst. eurų. Tai UAB „Palangos šilumos tinklai“ suteikta garantija dėl paskolos naudojimo biokuro katilų pirkimui ir įrengimui.

14. Trumpalaikės mokėtinų sumos

Informacija apie trumpalaikes mokėtinas sumas pateikta šio aiškinamojo rašto P17 priede.

2017 m. pabaigoje tiekėjams mokėtinų sumos sudarė 148,8 tūkst. eurų (2016 12 31 – 111,7 tūkst. eurų). Didžiausią (81,7 tūkst. eurų) mokėtinų sumų dalį sudaro Savivaldybės administracijos tiekėjams mokėtinų sumos.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sukauptos mokėtinų sumos sudarė 820,0 tūkst. eurų (2016 m. – 708,2 tūkst. eurų), iš jų didžiausią dalį sudarė sukauptos atostoginių sąnaudos – 808,1 tūkst. eurų, kitos sukauptos mokėtinų sumos – 11,9 tūkst. eurų. Lyginant su 2016 m., sukauptos mokėtinų sumos padidėjo 111,8 tūkst. eurų, iš jų sukauptos atostoginių sąnaudos – 117,6 tūkst. eurų. Kitos sukauptos mokėtinų sumos sudarė 11,9 tūkst. eurų ir, lyginant su 2016 m., sumažėjo 5,8 tūkst. eurų.

Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai 2017 m. pabaigoje buvo 179,8 tūkst. eurų (2016 m. gruodžio 31 d. 178,6 tūkst. eurų). Iš jų didžiąją dalį (179,7 tūkst. eurų) sudaro gauti išankstiniai apmokėjimai, iš kurių 176,6 tūkst. eurų išdo apskaitoje užregistruota gauta išankstinė vietinė bei valstybės rinkliavos ir 3,0 tūkst. eurų VSS gauti išankstiniai apmokėjimai. Kitos mokėtinų sumos sudarė 0,1 tūkst. eurų (2016 m. – 6,7 tūkst. eurų).

15. Mokesčių pajamos

Informacija apie mokesčių pajamas pateikta šio aiškinamojo rašto P19 priede.

2017 m. savivaldybės mokesčių pajamos buvo 11 201,3 tūkst. eurų (2016 12 31 – 11 690,0 tūkst. eurų). Palyginus su 2016 metais mokesčių pajamos sumažėjo 488,8 tūkst. eurų. Reikšmingą mokesčių pajamų dalį sudarė gyventojų pajamų mokestis – 8 951,1 tūkst. eurų (2016 m. – 8 912,6 tūkst. eurų), nekilnojamojo turto mokestis – 1 127,4 tūkst. eurų (2016 m. – 2 217,7 tūkst. eurų), žemės mokestis – 1 014,8 tūkst. eurų (2016 m. – 497,3 tūkst. eurų).

Šiame ataskaitų rinkinyje mokesčių pajamos pripažįstamos kaupimo principu (pagal iš VMI gautą S1 formą) ir pateiktos grynąja verte.

16. Kitos pajamos

Informacija apie 2017 m. kitas pagrindinės veiklos pajamas ir kitas pajamas pateikta šio aiškinamojo rašto P21 priede.

Apskaičiuotos pagrindinės veiklos kitos pajamos grynąja verte 2017 m. buvo 4 594,6 tūkst. eurų, iš kurių didžiąją dalį sudarė pajamos iš rinkliavų – 2 342,2 tūkst. eurų, pagrindinės veiklos kitų pajamų kitos pajamos – 1 373,5 tūkst. eurų (tame tarpe nuomos mokestis už valstybinę žemę – 682,4 tūkst. eurų; Palangos asmens sveikatos priežiūros centro pajamos už suteiktas medicininės paslaugas – 689,2 tūkst. eurų; BĮ kitos pajamos – 1,6 tūkst. eurų; įvairios kitos pajamos – 0,3 tūkst. eurų), VSS suteiktų paslaugų pajamos – 878,8 tūkst. eurų.

2017 metais gautas teigiamas kitos veiklos rezultatas, kuris sudarė 414,8 tūkst. eurų (2016 m. – 859,9 tūkst. eurų). Kitos veiklos pajamų 2017 metais apskaičiuota 470,3 tūkst. eurų, iš kurių BĮ nuomos pajamos – 328,4 tūkst. eurų, pajamos iš administracinių baudų – 39,7 tūkst. eurų, BĮ ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo ir biologinio turto pardavimo pelnas – 37,3 tūkst. eurų (tai yra pajamos už privatizuotas gyvenamąsias patalpas), suteiktų paslaugų pajamos – 27,5 tūkst. eurų, pajamos iš atsargų pardavimo – 22,9 tūkst. eurų, bei kitos pajamos – 14,4 tūkst. eurų.

Kitos veiklos sąnaudos per 2017 metus sudarė 55,5 tūkst. eurų (2016 m. 0,4 tūkst. eurų). Tai įvairios BĮ kitos veiklos sąnaudos.

17. Pagrindinės veiklos sąnaudos ir pinigų srautai pagal segmentus

Šio aiškinamojo rašto P2 priede detalizuojamos savivaldybės patirtos sąnaudos pagal atliekamas funkcijas ir pinigų srautai. Sąnaudos pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos patiriamos, neatsižvelgiant į pinigų išmokėjimo laiką. Pinigų srautus sudaro ataskaitinio laikotarpio pinigų įplaukos ir išmokos.

Per 2017 metus iš viso buvo patirta 27 357,8 tūkst. eurų sąnaudų (2016 m. – 23 288,2 tūkst. eurų). Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu pagrindinės veiklos sąnaudos padidėjo 4 069,6 tūkst. eurų arba 17,5 proc.

Didžioji dalis pagrindinės veiklos sąnaudų tenka viešojo sektoriaus subjektų darbo užmokesčiui (įskaitant socialinio draudimo įmokas) 11 245,7 tūkst. eurų (2016 m. – 10 317,8 tūkst. eurų), tai sudarė 41,1 proc. pagrindinės veiklos sąnaudų, iš kurių daugiausiai teko:

- švietimo funkcijai – 7 007,0 tūkst. eurų (2016 m. – 6 540,9 tūkst. eurų), tai sudarė 62,3 proc. visų darbo užmokesčio sąnaudų (2016 m. – 63,4 proc.);
- bendros valstybės paslaugos funkcijai – 1 789,3 tūkst. eurų (2016 m. – 1 719,0 tūkst. eurų) ir sudarė 15,9 proc. visų darbo užmokesčio sąnaudų;
- poilsio, kultūros ir religijos funkcijai – 646,3 tūkst. eurų (2016 m. – 572,5 tūkst. eurų), t.y. 5,7 proc. visų darbo užmokesčio sąnaudų;
- sveikatos apsaugos funkcijai – 619,3 tūkst. eurų (2016 m. – 528,4 tūkst. eurų), tai sudarė 5,5 proc. visų darbo užmokesčio sąnaudų;
- socialinės apsaugos funkcijai – 622,6 tūkst. eurų (2016 m. – 495,9 tūkst. eurų), tai sudarė 5,5 proc. visų darbo užmokesčio sąnaudų.

Sąnaudos viešojo sektoriaus subjektų darbo užmokesčiui 2017 metais lyginant su 2016 metais padidėjo 927,9 tūkst. eurų arba 9,0 proc.

Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos yra nepiniginis straipsnis, rodantis ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto sunaudojimą. Šių sąnaudų struktūros analizė parodo, kad didžiausia jų dalis tenka būsto ir komunalinio ūkio funkcijai – 1 064,2 tūkst. eurų (53,1 proc. visų nusidėvėjimo sąnaudų), švietimo funkcijai – 290,8 tūkst. eurų bei ekonomikos funkcijai – 251,5 tūkst. eurų. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 002,4 tūkst. eurų (2016 m. – 1 851,4 tūkst. eurų) ir lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu padidėjo 150,9 tūkst. eurų arba 8,2 proc.

Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudų 2017 m. patirta 734,5 tūkst. eurų (2016 m. – 752,9 tūkst. eurų) ir jos sudaro bendrųjų sąnaudų jos sudaro 2,7 proc. Daugiausiai komunalinių ir ryšių sąnaudų patyrė švietimo, poilsio, kultūros ir religijos, socialinės apsaugos bei bendrų valstybės paslaugų funkcijas vykdančys viešojo sektoriaus subjektai.

Komandiruočių sąnaudos nuo bendrųjų sąnaudų sudaro tik 0,1 proc. Didžiausia dalis tenka ekonomikos funkcijai (44,6 proc. visų komandiruočių sąnaudų), švietimo funkcijai (26,4 proc. nuo visų komandiruočių sąnaudų) bei bendrųjų valstybės paslaugų funkcijai (23,6 proc. nuo visų komandiruočių sąnaudų). Lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu komandiruočių sąnaudos padidėjo 11,3 tūkst. eurų.

Transporto sąnaudos – 71,9 tūkst. eurų – sudaro 0,3 proc. nuo bendrųjų sąnaudų. Didžiausia dalis transporto sąnaudų tenka: švietimo funkcijai – 27,1 tūkst. eurų, poilsio, kultūros ir religijos paslaugų funkcijai – 15,7 tūkst. eurų, ekonomikos funkcijai – 9,1 tūkst. eurų, bendrųjų valstybės paslaugų funkcijai – 8,4 tūkst. eurų, socialinės apsaugos funkcijai – 8,1 tūkst. eurų.

Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos – 27,5 tūkst. eurų – sudaro tik 0,1 proc. visų pagrindinės veiklos sąnaudų. Daugiausiai šių sąnaudų tenka švietimo funkcijai, bendrųjų valstybės paslaugų funkcijai ir sveikatos apsaugos funkcijai.

Paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudų per 2017 m. patirta 2 233,4 tūkst. eurų, iš kurių didžiausia dalis teko būsto ir komunalinio ūkio funkcijai – 965,4 tūkst. eurų bei ekonomikos funkcijai – 718,0 tūkst. eurų. Palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, 2017 m. paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos išaugo 998,2 tūkst. eurų arba 80,8 proc.

Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos yra nepiniginis straipsnis, atspindintis ilgalaikio turto, atsargų ir gautinų sumų nuvertėjimą ir nurašymą. Per 2017 metus nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudų patirta 1 661,1 tūkst. eurų. Daugiausia nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudų patyrė būsto ir komunalinio ūkio funkcijas atliekantys viešojo sektoriaus subjektai – 1 037,8 tūkst. eurų (62,5 proc.). Palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, 2017 m. nuvertėjimo ir nurašytų sumų straipsnis padidėjo 851,0 tūkst. eurų.

Sunaudotų ir parduotų atsargų savikainos sąnaudos sudaro 1 137,8 tūkst. eurų (2016 m. – 984,1 tūkst. eurų), daugiausia šių sąnaudų patyrė švietimo, socialinės apsaugos ir būsto ir komunalinio ūkio funkcijas vykdančios viešojo sektoriaus subjektai. Šios sąnaudos, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, padidėjo 153,7 tūkst. eurų.

Socialinių išmokų sąnaudų straipsnyje, kaip ir 2016 metais, parodytos tik iš valstybės biudžeto mokamų socialinių išmokų sąnaudos 2 255,2 tūkst. eurų (2016 m. – 2 140,7 tūkst. eurų), kurios lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu padidėjo 114,5 tūkst. eurų.

Finansavimo sąnaudų 2017 m. patirta 873,6 tūkst. eurų (2016 m. – 377,7 tūkst. eurų), tai sudaro 3,2 proc. pagrindinės veiklos sąnaudų. Didžiausia dalis tenka poilsio, kultūros ir religijos funkcijai bei socialinės apsaugos funkcijai.

Per 2017 metus kitų paslaugų sąnaudų patirta 4 793,8 tūkst. eurų (2016 m. – 4 568,8 tūkst. eurų). Palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, sąnaudos padidėjo 225,0 tūkst. eurų. Daugiausia kitų paslaugų sąnaudų tenka būsto ir komunalinio ūkio funkcijai (69,6 proc.), poilsio, kultūros ir religijos funkcijai ir bendrųjų valstybės paslaugų funkcijai.

Kitos pagrindinės veiklos sąnaudos sudaro 285,6 tūkst. eurų (2016 m. – 153,3 tūkst. eurų), kurių daugiausia teko ekonomikos, švietimo, poilsio, kultūros ir religijos bei būsto ir komunalinio ūkio funkcijas vykdančioms viešojo sektoriaus subjektams. Šios sąnaudos, palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, padidėjo 132,3 tūkst. eurų.

2017 metais pagrindinės veiklos pinigų srautų išmokos siekė 22 328,8 tūkst. eurų (2016 m. – 19 898,9 tūkst. eurų).

Viešojo sektoriaus subjektų darbo užmokesčiui (įskaitant socialinio draudimo išmokas) finansuoti 2017 m. buvo išleista didžioji dalis piniginių lėšų – 10 921,9 tūkst. eurų (2016 m. – 10 133,9 tūkst. eurų), t.y. 48,9 proc. visų pagrindinės veiklos išmokų, iš kurių daugiausiai teko:

- švietimo funkcijai vykdyti – 6 916,8 tūkst. eurų (63,3 proc. visų darbo užmokesčio išmokų);
- bendrai valstybės paslaugų funkcijai – 1 761,7 tūkst. eurų (16,1 proc. visų darbo užmokesčio išmokų);
- poilsio, kultūros ir religijos funkcijai – 646,8 tūkst. eurų (5,9 proc. visų darbo užmokesčio išmokų);
- socialinės apsaugos funkcijai – 613,1 tūkst. eurų (5,6 proc. visų darbo užmokesčio išmokų);

- sveikatos apsaugos funkcijai – 430,1 tūkst. eurų (3,9 proc. visų darbo užmokesčio išmokų).

Kitoms išmokoms išleista 3 504,2 tūkst. eurų (2016 m. – 3 534,5 tūkst. eurų), t.y. 15,7 proc. visų išmokų. Didžiausia dalis kitų išmokų teko būsto ir komunalinio ūkio funkcijai (98,3 proc. visų kitų išmokų).

Socialinėms išmokoms finansuoti 2017 metais buvo išleista 2 169,8 tūkst. eurų (2016 m. – 2 065,7 tūkst. eurų), tai sudaro 9,7 proc. visų pagrindinės veiklos išmokų. Socialines išmokas išmokėjo socialinės apsaugos ir švietimo funkcijas vykdančios viešojo sektoriaus subjektai.

Kitų paslaugų įsigijimo išmokų (1 905,5 tūkst. eurų), kurios sudarė 8,5 proc. visų išmokų, didžioji dalis tenka poilsio, kultūros ir religijos funkcijas vykdančioms viešojo sektoriaus subjektams – 20,6 proc., bendrų valstybės paslaugų funkciją vykdančioms viešojo sektoriaus subjektams – 19,2 proc., būsto ir komunalinio ūkio funkcijas vykdančioms viešojo sektoriaus subjektams – 17,9 proc. visų kitų paslaugų įsigijimo išmokų.

Atsargų įsigijimo išmokų (1 076,7 tūkst. eurų), kurios sudarė 4,8 proc. visų išmokų (2016 m. – 4,6 proc.) didžioji dalis tenka švietimo (54,6 proc.), socialinės apsaugos (12,6 proc.) bei būsto ir komunalinio ūkio funkcijas (8,5 proc.) vykdančioms viešojo sektoriaus subjektams.

Komunalinių paslaugų ir ryšių (716,1 tūkst. eurų), kurios sudarė 3,2 proc. visų išmokų (2016 m. – 4,1 proc.), didžioji dalis išmokų tenka švietimo funkcijas vykdančioms viešojo sektoriaus subjektams (72,0 proc.) bei poilsio, kultūros ir religijos paslaugas teikiančioms viešojo sektoriaus subjektams (10,2 proc.).

Paprastojo remonto ir eksploataavimo išmokų (1 857,8 tūkst. eurų), kurios sudarė 8,3 proc. visų išmokų (2016 m. – 3,5 proc.), didžiąją dalį lėšų išmokėjo ekonomikos funkcijas vykdančios viešojo sektoriaus subjektai – 40,0 proc., būsto ir komunalinio ūkio funkcijas vykdančios viešojo sektoriaus subjektai – 29,1 proc. bei poilsio, kultūros ir religijos funkcijas vykdančios viešojo sektoriaus subjektai – 17,1 proc. visų atsargų įsigijimo išmokų.

Kitų neišvardintų išmokų (komandiruočių, transporto, kvalifikacijos kėlimo, sumokėtų palūkanų) dalis, kaip ir 2016 metais, nesiekia 1 proc. visų išmokų.

Šio aiškinamojo rašto P2 priede pateikiamos pagrindinės veiklos sąnaudos bei pinigų srantai nėra tiesiogiai palygintinos su išlaidomis savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje, nes šiame ataskaitų rinkinyje sąnaudos parodytos taikant kaupimo principą, o biudžeto vykdymo ataskaitose išlaidos rodomos taikant pinigų principą. Be to, sąnaudų ir pinigų srautų klasifikacija finansinėse ataskaitose skiriasi nuo išlaidų klasifikacijos biudžeto vykdymo ataskaitose.

18. Finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Informacija apie finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikta šio aiškinamojo rašto P23 priede.

Savivaldybės biudžeto finansinės ir investicinės veiklos pajamas 2017 m. sudarė: baudų ir delspinigių pajamos – 51,1 tūkst. eurų (2016 m. – 72,9 tūkst. eurų), palūkanų pajamos – 7,0 tūkst. eurų, dividendai – 11,1 tūkst. eurų. Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas sudarė sumokėtos banko paskolų palūkanos – 41,1 tūkst. eurų (2016 m. – 55,1 tūkst. eurų), baudos ir delspinigiai – 0,6 tūkst. eurų.

2017 metais gautas finansinės ir investicinės veiklos pelnas 27,0 tūkst. eurų (2016 m. – 142,1 tūkst. eurų).

19. Turtas ir įsipareigojimai, atsirandantys iš nuomos, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų perdavimo sutarčių

Informacija apie turtą, atsirandantį iš nuomos, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų perdavimo sutarčių pateikta P06 priede.

Pagal panaudos sutartis perduota turto už 805,7 tūkst. eurų. Iš jų : kitų pastatų perduota už 793,7 tūkst. eurų; mašinų ir įrengimų už 9,1 tūkst. eurų; transporto priemonių už 1,4 tūkst. eurų; atsargų už 1,5 tūkst. eurų.

Pagal panaudos sutartis gauta turto už 66 859,7 tūkst. eurų. Iš jų : programinės įrangos gauta už 0,1 tūkst. eurų; žemės už 66 830,00 tūkst. eurų; baldų ir biuro įrangos už 10,8 tūkst. eurų; kito materialaus turto už 14,1 tūkst. eurų ir atsargų už 4,7 tūkst. eurų.

20. Apskaitos klaidų taisymas

Apskaitos politikos keitimas ir esminės apskaitos klaidos į Savivaldybės konsoliduotą finansinių ataskaitų rinkinį įtrauktos pagal 2017 m. viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose per apskaitos politikos ir esminių apskaitos klaidų taisymo sąskaitas taisytas klaidas. Šių taisymų įtaka buvo atspindėta veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. 2017 m. apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka sudarė 0,3 tūkst. eurų (2016 m. – 3542,1 tūkst. eurų).

Naudodamos klaidų taisymo sąskaitas, nereikšmingus ankstesnių laikotarpių koregavimus atliko biudžetinės įstaigos V. Jurgučio pagrindinė mokykla ir Palangos pradinė mokykla. Klaidų susidarymo priežastys - nekorektiškai apskaitytas ilgalaikis turtas bei atsargos. Biudžetinės įstaigos apie atliktus koregavimus pateikė paaiškinimus.

Konsolidavimo įrašais 2017 m. konsoliduotoje finansinėje ataskaitoje koreguotos per klaidų taisymo sąskaitas VSS ištaisytos ankstesnių laikotarpių finansavimo sumų klaidos, iškeliant sumas iš 20-ojo VSAFAS 4 priedo pergrupavimo skilties į „Esminių klaidų įtaka finansinėms ataskaitoms“ bei „Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ eilutes: V.Jurgučio pagrindinės mokyklos – finansavimo sumos iš Europos sąjungos - 0,9 tūkst. eurų bei Palangos pradinės mokyklos – finansavimo sumos iš valstybės biudžeto – 0,1 tūkst. eurų ir iš savivaldybės biudžeto – 0,6 tūkst. eurų.

Konsolidavimo įrašu 2017 m. konsoliduotoje finansinėje ataskaitoje eliminuojama neišeliminuoti finansavimo suma 75,2 tūkst. eurų, kuri perduota ne grupės VSS.

Konsolidavimo įrašais 2017 m. konsoliduotoje finansinėje ataskaitoje pergrupuojama iš kitų išlaidų kompensavimo į nepiniginio turto įsigijimo eilutes VSS nekorektiškai išeliminuotos savivaldybės biudžeto finansavimo sumos 183,7 tūkst. eurų.

Direktorė

Akvilė Kilijonienė